

سازناکوک اقتصاد در موسیقی محلی استان

گروه فرهنگ } سازهای موسیقی سیستان و بلوچستان دارای قدمتی چند هزار ساله است، اما پژوهش چشمگیری در این باره انجام نشده و به دلیل این که به موسیقی استان منزلت داده نشده است بسیاری از جوانان برای ادامه دادن راه هنرمندان موسیقی محلی استان اقدامی نمی کنند. اطلاعات دقیقی درباره قدمت موسیقایی منطقه در دست نیست زیرا برای مستندسازی آن کار شاخصی انجام نشده است که شاید یکی از دلایل این باشد که مردمان قدیم معتقد بودند موسیقی، هنری شفاهی است و به کتابت درآوردن آن ممکن نیست. اما این موضوع که موسیقی سیستانی و بلوچستانی به همراه ترانه های عامیانه به اجرا در می آید و از روزگاران قدیم به یادگار مانده است برای همگان مشهود است. موسیقی بلوچی و سیستانی بیشتر به صورت سنتی فرا گرفته و اجرا شده است، اما بر اساس گزارش های نیم قرن گذشته برخی از افراد کار موسیقی قوم بلوچی و سیستانی را در مسیر علمی قرار داده و سعی کرده اند موسیقی محلی این خطه از کشور را به کتابت در بیاورند تا در معرض نابودی قرار نگیرد. در تقسیم بندی موسیقی بلوچستان دو قسمت عمده جنوبی (مکرانی) و شمالی (سرحدی) مورد توجه است که موسیقی شمالی نسبت به موسیقی جنوبی ساده تر و محدود است و در موسیقی شمالی (سرحدی) تأثیر موسیقی سیستانی هم مشاهده می شود و سازهای موسیقی آن ها بیشتر تار، دمامه، دهل، رباب، تنبورگ، ذکر و … است. موسیقی سیستان بیشتر مراسمی است و در جشن ها از ساز و برای عزاداری ها از موسیقی کلامی استفاده می شود. سازهای موسیقی سیستان هم قیچک، کمونه، سرنه، دایره، دهل و پنچلک است که عمده آن ها توسط خود نوازنده ساخته می شود.

مشکلات مالی دغدغه هنرمندان استان

یک کارشناس موسیقی به خبرنگار ما می گوید: موسیقی سیستان و بلوچستان با مشکلات زیادی روبه روست و دلیل آن این است که با موسیقی استان به صورت موردی برخورد می شود و به هنرمندان آن بها داده نمی شود، این هنر فقط در جشن ها مورد استفاده قرار می گیرد. «اسحاق شهبیاری» ادامه می دهد: بیشتر موسیقی دانان استان در مرکز زندگی نمی کنند و از طبقه ضعیف جامعه هستند که همین اقتصاد ضعیف سبب شده است برای به روز شدن موسیقی در استان توجهی نشود، از سویی چون برخی اقوام قدیمی هنوز هم تفکرهای تعصب گونه ای درباره موسیقی دارند موسیقی استان در حاشیه قرار دارد. وی با بیان این که موسیقی سیستانی و بلوچستانی از آداب محلی استان به شمار می آید خاطر نشان می کند: نگاه برخی اقوام مان به موسیقی همراه با

احترام نیست، موسیقی استان محلی است و این آداب محلی است که هنوز به اقتصاد خوبی نرسیده و درست به کار گرفته نشده است. وی تصریح می کند: موسیقی محلی ما دو نوع است به طوری که سیستان با موسیقی دستگاهی و بلوچستان با موسیقی مقامی شناخته می شود. سازهای قالب این دو منطقه با هم متفاوت است اما همه سازهایی که با آن ها موسیقی های محلی استان را می نوازند دست ساز است به طوری که چوب آن از درختان منطقه خودمان و پوستش از پوست گوسفند و بزى تهیه می شود که در همین منطقه رشد پیدا کرده است. وی ادامه می دهد: زمانی که صحبت از موسیقی محلی سیستان و بلوچستان است هیچ جایی برای موسیقی دیجیتال در آن دیده نمی شود اکثر هنرمندان موسیقی محلی استان تحصیلات دانشگاهی ندارند که متأسفانه همین موضوع سبب شده است نتوانند موسیق را بنویسند. وی با اشاره به این که مدتی پیش جشنواره موسیقی محلی به همت اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی برگزار شد می افزاید: در این جشنواره چند تن از بزرگان موسیقی استان هم حضور داشتند که هنر نوازندگی آن ها از سوی صدا و سیما ثبت و ضبط شد و متأسفانه شاهد فوت چند نفر از هنرمندان بزرگ موسیقی در سال گذشته و امسال بودیم که اگر این صداها ضبط نمی شد این نواختن ها برای همیشه از بین می رفت. وی ثبت و ضبط موسیقی محلی استان را راهی برای جلوگیری از آسیب و به فراموشی سپردن آن می داند و اظهار می کند: باید به نوازنده های جوان منزلت داد تا جوانان از نواختن با سازهای محلی احساس خجالت نکنند. به گفته شهبیاری، رسالت اول استان برای شناسایی و معرفی موسیقی، موسیقی های محلی استان است چون برای پیانو و ویولن نوازنده های بسیاری در ایران و کشورهای دیگر وجود دارند اما نوازندگی سازهایی مثل قیچک و دوهولک مختص مردم خود استان است. وی ادامه می دهد: موسیقی محلی استان را باید از قسمت مناسبتی به بطن جامعه منتقل کرد که در این زمینه مردم و مسئولان نباید به موسیقی نگاه فرامشی داشته باشند، زیرا موسیقی جزو فرهنگ مردم این استان به شمار می آید که باید تلاش خود را برای دور کردن نگاه فرومایگی از آن به کار برد. این کارشناس موسیقی می گوید: اگر اقتصاد موسیقی از طریق اجرا بیشتر تقویت شود هنرمندان آن مجبور نیستند برای امرار معاش هنر خود را در حاشیه قرار دهند و به شغل هایی که هیچ سختی به هنرشان ندارد رو بیاورند و از دایره هنری خود عقب بمانند. این اقتصاد ضعیف موسیقی سبب شده است هنرمندان با چالش هایی که در موسیقی با آن مواجه شدند دیگر رغبتی برای ادامه کار نداشته باشند.

شرایط استفاده روستاییان کلپورگان از کارگاه سفال فراهم شد

گروه فرهنگ } شرایط استفاده همه مردم روستای کلپورگان از کارگاه سفال با واگذاری نظارت آن به اداره میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری سراوان فراهم شد.

معاون صنایع دستی اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری گفت: با توجه به تجربیات ناخوشایندی که از گذشته داشتیم و به دلیل شکایت های

گل فشان پیرگل

گل فشان پیرگل که در ۷۶ کیلومتری خاش با ارتفاع هزار و ۶۵۳ متر میان حصار کوه های تفتان قرار دارد نمونه ای بی بدیل از شگفتی ها در این منطقه است. پیرگل، نام کل فشان مشهور خاش است. خاک حاشیه آن که ترک بر داشته و خشک و نیمه خشک و تکه تکه شده است، با رنگی شبیه خاک کائولین (خاک زرد) جلایی زیبا به فضای میان کوه های سپید پوش تفتان داده است. این جاذبه طبیعی در دنیا نظیر ندارد و برای تماشای این پدیده می توان از هر جای دنیا گردشگر جذب کرد. گل فشان پیرگل خاش، جاذبه های طبیعی زیبایی را در منطقه فراهم کرده است، این گل فشان در پهنه ای با وسعت تقریبی هفت هکتار در منطقه ای با خاک های زرد رنگ و عاری از هر گونه پوشش گیاهی قرار گرفته است که

موسیقی سیستان و بلوچستان قدمتی چند هزارساله دارد و به صورت سنتی نسل به نسل رسیده است

موسیقی استان مدیریت نمی شود
یکی از نوازندگان استان هم می گوید: نبود مدیریت عالمانه و هوشمندانه در موسیقی استان، بزرگترین مشکلی است که در این باره به چشم می خورد، یکی از دلایلی که هنرمندان پس از برگزاری کلاس های «نصیراحمد ملازهی» خاطرنشان می کند: راه اندازی دو مکتب خانه موسیقی با کمک دفتر موسیقی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در دست پیگیری است، در این مکتب خانه ها پژوهش موسیقی، آموزش موسیقی و ساخت و ساز مطرح می شود. وی ادامه می دهد: مکان این مکتب خانه ها باید یکی از بناهای تاریخی استان باشد، امیدواریم در هفته میراث فرهنگی این مکان ها را در اختیارمان قرار دهند، توانایی این را داریم که به مناسبت سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی این مکتب خانه ها را افتتاح کنیم. وی با اشاره به این که یک برنامه پژوهشی ویژه وسیع از شمالی ترین تا جنوبی ترین نقطه استان برای موسیقی خواهیم داشت می افزاید: در این برنامه موسیقی همه نقاط استان آنالیز، ثبت و ضبط می شود، کارهای موسیقی تعدادی از پیش کسوتان سیستان و بلوچستان هم در حال ضبط است. وی تصریح می کند: راه اندازی استودیو، معرفی گروه ها و کنسرت های محلی از جمله اقدام های پیش روست که قرار است در همین ماه به مناسبت ایام پیروزی جمهوری اسلامی ایران گروه موسیقی سیستان به پاکستان اعزام شود. وی می گوید: برای معیشت هنرمندان موسیقی استان با صندوق حمایت از هنرمندان مکاتبه شده است و حدود ۳۰۰ نفر از هنرمندان موسیقی استان عضو صندوق شده اند و کار ثبت نام ۲۰۰ نفر دیگر از آن ها برای عضویت در این صندوق در حال انجام است. ملازهی با اشاره به این که عضویت در صندوق حمایت از هنرمندان هزینه ای در برخواهد داشت اظهار می کند: سعی شده است قسمتی از این هزینه پرداخت شود تا هنرمندان زودتر در این صندوق بتوانند عضو شوند.

پیگیری راه اندازی ۲ مکتب خانه موسیقی
معاون هنری و سینمایی اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان در این باره به خبرنگار ما می گوید:

برای راه اندازی این کارگاه هزینه بسیار زیادی شده است و نظارت اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری را طلب می کرد تا زمینه را برای بهره برداری همه سفالگران از این کارگاه فراهم کند. به گفته وی، به دنبال مدیریت جدید کارگاه، رقابت بیشتر میان صنعتگران فراهم شده و کیفیت محصولات افزایش یافته و هزینه سفال نیز کاهش پیدا کرده است.

معاون مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی: برای معیشت هنرمندان موسیقی استان با صندوق حمایت از هنرمندان مکاتبه شده است، حدود ۳۰۰ نفر از هنرمندان موسیقی استان عضو شده اند و کار ثبت نام ۲۰۰ نفر دیگر برای عضویت در این صندوق در حال انجام است

رونمایی از «ما پشت کوهی ها»

۳

فرهنگ

بقعه های استان هر سال میزبان ۶۰۰ هزار گردشگر

شگروه فرهنگ } بقعه های استان سالانه میزبان ۶۰۰ هزار گردشگر است. مدیرکل اوقاف و امور خیریه به خبرنگار ما گفت: ۱۵ بقعه و آرامگاه در استان وجود دارد که هر سال گردشگران زیادی از آن بازدید می کنند. حجت الاسلام «اسماعیل تدینی» افزود: هشت بقعه و آرامگاه زابل، چهار بقعه و آرامگاه زهک و دو بقعه ایرانشهر و یک بقعه در چابهار هر سال پذیرای گردشگران زیادی است.

ساخت ۴ مدرسه خیری در قصرقند آغاز شد

عملیات اجرایی ساخت چهار مدرسه یک کلاسه خیری در مناطق عشایری و روستاهای دور افتاده قصرقند آغاز شد. مدیر آموزش و پرورش قصرقند به خبرنگار ما گفت: هزینه ساخت این مدارس به همت خیران بومی استان تأمین شده است، این مدارس متناسب با اقلیم منطقه در قالب توبی کلاس در روستاهای گورچاری، کمرز، جگانی و زرن این شهرستان ساخته می شود. «همایون امیری» با بیان این که این چهار مدرسه تا دو ماه آینده با یک میلیارد و ۲۰۰میلیون ریال اعتبار تکمیل و افتتاح می شود افزود: خیران مدرسه ساز برای ساخت مدرسه در قصرقند همکاری خوبی داشته اند، اما جبران کمبود فضاهای آموزشی شهرستان نیازمند همت بیشتری از سوی خیران است. وی خاطرنشان کرد: ۱۶ هزار و ۵۲۱ دانش آموز در ۱۷۳ واحد آموزشی قصرقند مشغول تحصیل هستند.

معاون مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی: برای معیشت هنرمندان موسیقی استان با صندوق حمایت از هنرمندان مکاتبه شده است، حدود ۳۰۰ نفر از هنرمندان موسیقی استان عضو شده اند و کار ثبت نام ۲۰۰ نفر دیگر برای عضویت در این صندوق در حال انجام است

کتاب «ما پشت کوهی ها» طی مراسمی با حضور جمعی از هنرمندان و فرهیختگان استان رونمایی شد. رئیس اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی ایرانشهر به خبرنگار ما گفت: مراسم رونمایی از اثر فاخر نوشته عبدالواحد برهانی از نویسندگان شهیر بلوچستان با حضور جمعی از شاعران، نویسندگان و هنرمندان ایرانشهر، سراوان، سرباز و بزمان برگزار شد. «نصیر برهان زهی» با بیان این که علاوه بر رونمایی این اثر، نویسنده کتاب نیز در مراسم تحلیل شد افزود: قدردانی از اصحاب فرهنگ و هنر و فرهیختگان این عرصه از اولویت های این اداره است. تحلیل و قدردانی از هنرمندان سبب زنده نگه داشتن اصالت و هنر و زحمات آن ها می شود، این اقدام در حفظ و انتقال هنر به نسل های بعدی هم موثر است. وی ادامه داد: در این مراسم به منظور ترویج فرهنگ کتاب خوانی و گسترش این موضوع در جامعه تعداد زیادی از این کتاب ها توسط نهادهای مختلف خریداری شد و به زودی در اختیار فرهیختگان و فرهیختگان مردم قرار می گیرد. هنرمندان و پیش کسوتان نباید فراموش شوند و همیشه باید از تجربیات و توانایی آن ها در گسترش هنر و فرهنگ بهره گیری شود.

دبیران تاریخ تهران از جاذبه های میر جاوه بازدید کردند

جمعی از دبیران تاریخ تهران در قالب تور گردشگری از جاذبه های تاریخی و گردشگری میرجاوه بازدید کردند. رئیس اداره میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری میرجاوه به خبرنگار ما گفت: ۴۱ دبیر تاریخ با هدف آشنایی با جاذبه های تاریخی منطقه در این شهرستان حضور یافتند و از راه آهن میرجاوه، ساختمان های شهربانی، پست و روستای گر دشگری تمین، چشمه حضرت موسی(ع)، معماری صخره ای و دیگر مکان ها و جاذبه های گردشگری میرجاوه بازدید کردند. «عبدا.. کرد» ادامه داد: با توجه به این که امسال، سیستان و بلوچستان به عنوان مقصد گردشگری جدید ایرانیان معرفی شده است، گروه های گردشگری زیادی از نقاط مختلف کشور از جاذبه های این شهرستان دیدن کردند.

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱															
۲															
۳															
۴															
۵															
۶															
۷															
۸															
۹															
۱۰															
۱۱															
۱۲															
۱۳															
۱۴															
۱۵															

۱- معطر - ماه تابستان - زوال - آغاز - آهو - ۳- منقار پرند- تاپناک - جاده

قطار - صدای کلفت ۴- آماس- گره دریایی- پیمانه ۵- موبیز - از وسایل پرواز - پسندیده ۶- یک صدم دلار- صغیر- شیرینی کرمانشاهی ۷- سودای ناله - طلایی- زنبیل - اندک ۸- سرود- آرزو ۹- جاده بی سرو و ته- جنازه - ثروت - ویتامین جدولی ۱۰- قرض- دیدنی ارتش - خالص ۱۱- لجن -رود خوزستان - شک ۱۲- وسط - اشتیاق - نیمکت ۱۳- حرص - دانه - نابینا - ساز شاکی ۱۴- عهد- جام ۱۵- جاری - سجن - شتر تندرو

۱- خانم- مهر قوم - ایمان ۲- ساحل- دالان ۳- حرف انتخاب- مردم - قوت

لایموت - مادر لر ۴- خشک کن آزمایشگاه- هزینه غیر ضروری - فرومایه ۵- نشانه - فرزندزاده- کیهف ۶- آقا- زیرک - کرشمه ۷- فرمان هنری - مردم- پسر نوح- تکرار حرف ۸- چرب زبان - قنات ۹- مادر- میوه بهاری - فاز نیست - ستون بدن ۱۰- درخت اعدام- غذای بیمار- عداوت ۱۱- خرد - حاشیه - آواز ۱۲- سرسرا- نارس - تقویت امواج رادیویی ۱۳- تکرار حرف - بخیه درشت - نصف - پیوسته ۱۴- نترس - مهریه ۱۵- در ست و تمام- نادر - ضرر

حل جدول شماره ۱۰۱۲

و	ا	ل	ا	ل	ا	ن	ه	ن	ی	ن	و	ا	م	م	م
ز	ا	ک	ر	م	و	ا	ل	ا	ل	ا	ن	ب	ا	ب	ا
ا	ر	ز	م	ا	ن	ا	ر	ا	ن	ف	ل	س	ف	ل	س
ن	و	ش	ر	ج	م	ا	ل	ف	ل	ف	و	ا	ت	ا	ت
د	د	م	ل	ی	ا	ب	س	غ	ل	و	د	د	و	د	د
د	ا	ر	م	د	ا	س	ر	و	د	ف	ف	ف	ف	ف	ف
ا	م	ت	د	ا	د	ا	ر	ت	ا	ا	ا	ا	ا	ا	ا
م	ا	ه	م	ر	م	م	ا	م	ا	ر	ی	ا	ر	ی	ا
ن	ر	ق	ف	و	ا	ل	د	ب	ا	ب	ا	ا	ز	ا	ز
ه	ک	ا	ر	د	س	ا	ر	و	ر	و	ر	ه	ه	ه	ه
ا	ر	ی	ب	ن	ا	ی	م	ر	ا	ز	ا	ز	ا	ز	ا
م	ی	ا	ن	ر	ن	و	ن	د	م	ر	و	س	س	س	س
ا	ل	ا	م	و	ا	ن	ا	ی	ب	ر	ن	ر	ن	ر	ن
ا	م	ن	ا	د	ا	ن	س	ر	ی	ر	ا	ا	ا	ا	ا
ل	ک	س	ر	م	و	د	ب	م	ک	ا	ن	ا	ا	ا	ا